

Jaarstukken Ouder-Amstel 2024

07-11-2025

2.1.1 Wmo

Wmo staat voor Wet maatschappelijke ondersteuning. De Wmo heeft tot doel er voor te zorgen dat alle mensen kunnen meedoen in de samenleving en zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Dat geldt voor jonge en gezonde mensen, maar ook voor ouderen en mensen met een beperking.

De gemeente hanteert als uitgangspunt dat iedereen actief kan deelnemen aan de samenleving, ongeacht afkomst, geslacht, beperking, geloof of (seksuele) voorkeur en zoveel mogelijk zelfstandig kan functioneren. Actieve deelname aan onze maatschappij helpt ook bij het tegengaan van eenzaamheid. Mantelzorgers en vrijwilligers zijn belangrijk en worden ondersteund, zodat zij hun werk zo goed mogelijk kunnen blijven doen. Dit thema voorziet in een scala aan voorzieningen en preventie-activiteiten gericht op het gebied van zorg en welzijn.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan?

In het bovenstaande thema hebben we het volgende speerpunt:

Speerpunt: Kwalitatieve goede zorg

Doelstelling	Maatwerk aanpak en snel handelen
Wat wilden we doen?	• Wmo-hulpvragen worden zoveel als mogelijk voor onze inwoners integraal met de andere onderdelen van het Sociaal Domein opgepakt. • We willen de Wmo voorzieningen zo veel mogelijk op peil houden maar gaan de voorzieningen heroverwegen gezien de financiële situatie van de gemeente. Dit gaan we doen met zoveel mogelijk behoud van de kwaliteit van het aanbod. • De uitvoeringsorganisatie van Duo+ is goed toegerust om alle aanvragen binnen de gestelde termijnen te behandelen. • Cliëntondersteuning is beschikbaar voor iedereen met een ondersteuningsvraag. • Waar mogelijk worden algemene voorzieningen ontwikkeld die vrij toegankelijk zijn voor een brede doelgroep en als volwaardig alternatief voor maatwerkvoorzieningen. • Afronding van de contractering Wmo zorg, begeleiding en dagbesteding als onderdeel van het sluitend aanbod van maatwerkvoorzieningen.
Wat hebben we gedaan?	• Duo+ heeft in de eerste helft van 2024 intake achterstanden in aanvragen weggewerkt doordat haar capaciteit weer op orde was gekomen in 2023. Echter in de tweede helft van 2024 zijn er alsnog capaciteitsproblemen ontstaan waardoor de wachttijd voor intakes langer zijn geworden dan gewenst. Er is zoveel als mogelijk gedaan om de capaciteit op orde te krijgen maar het is moeilijk om goede mensen te vinden. • De meeste Wmo voorzieningen zijn op peil gebleven zowel qua aanvragen als de uitgaven. Bij huishoudelijke hulp is er minder uitgegeven dan gebudgetteerd, desondanks zijn de toegekende aanvragen voor huishoudelijke hulp met een kleine 4% gestegen. Voor woningaanpassingen is in 2024, op basis van de cijfers van 2023, ruim budget gereserveerd omdat dit uitgaven zijn die zich lastig laten voorspellen. Ook voor deze voorziening is er minder uitgegeven dan begroot. De onvoorspelbaarheid van de uitgaven voor woonaanpassingen zit in de zeer hoge kosten voor deze voorziening in relatie tot het geringe aantal aanvragen. Twee of drie aanvragen voor woningaapassingen doen de kosten vertwee- of drievoudigen waardoor bij onvoldoende begroten een overschrijding zeer snel aan de orde is. • Door gebrek aan capaciteit bij de aanbieders is er bij huishoudelijke hulp sprake van een wachtlijst bij de aanbieder en minder uren inzet bij sommige cliënten. Overigens zijn alle cliënten geholpen die in 2024 huishoudelijke hulp het hardst nodig hadden ondanks capaciteitsproblemen. Net zoals in 2023 heeft de aanbieder hierin goed meegewerkt en meegedacht. • Op 1 maart 2024 is de aanbesteding voor Wmo zorg, begeleiding en dagbesteding afgerond en zijn nieuwe partijen gecontracteerd. • Ook in 2024 voert MEE clientondersteuning uit voor de inwoners van Ouder-Amstel die hier behoefte aan hebben.

Doelstelling	Het bereik onder mantelzorgers vergroten
Wat wilden we doen?	• Het inloopspreekuur in Duivendrecht voor mantelzorgers wordt door weinig inwoners bezocht. Trainingen voor mantelzorgers worden goed bezocht. Onderzocht wordt waar de behoefte van de mantelzorgers ligt en het beste ondersteuning op kan worden geboden.
Wat hebben we gedaan?	• Er is meer ingezet op voorlichting en onderzoek gedaan naar het opzetten van een gezamenlijk spreekuur met verschillende partijen in het Dorpshuis in Duivendrecht. Dit onderzoek is nog niet afgerond.

Doelstelling	Ondersteuning mantelzorgers
Wat wilden we doen?	• Het mantelzorgcompliment verstrekken aan mantelzorgers, met een verzorgende in Ouder-Amstel, die ingeschreven staan bij een mantelzorgorganisatie. • De inzet van logeeropvang als onderdeel van de respijtzorg uitvoeren.
Wat hebben we gedaan?	• Het mantelzorgcompliment is in de Week van de Mantelzorg aan de mantelzorgers toegestuurd.
	• Het inzetten van logeeropvang blijft een lastige opgave. De diagnose dementie voor de bestaande logeermogelijkheden is vaak een contra-indicatie; organisaties nemen deze aanvraag niet aan. • Er is een bovenregionale werkgroep onder de regionale IZA/GALA tafel ouderen waar knelpunten worden aangepakt. De gemeente Amstelveen is gestart met een project logeerzorg gericht op een actieweek(end). Deze ontwikkeling blijven we volgen. Logeerzorg is de laatste stap op de 'respijtladder'. Onderzocht wordt hoe mantelzorgers nog meer gestimuleerd kunnen worden om een adempauze in te lassen of om ondersteuning in te zetten.

Doelstelling	Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MOBW)
Wat wilden we doen?	• Amstelland breed, en bovenregionaalniveau met Amsterdam, vindt er overleg plaats op bestuurlijk-, managenent- en beleidsniveau. De uitvoering en de (toekomstige) ontwikkelingen in de doordecentralisatie van de Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MOBW) wordt besproken en er worden afspraken gemaakt. Waaronder het streven samen met de overige Amstelland gemeenten de toegang voor Begeleid Thuis begin 2025 bij de lokale gemeentes te beleggen. Dit betekent dat wij de toegang voor Begeleid Thuis bij het Sociaalloket gaan inrichten in 2025. • Samen met Amsterdam en de Amstelland gemeenten wordt in 2024 verder uitvoering gegeven aan het regioplan voor de preventie (voorkomen en tegengaan) van dakloosheid. De herverdeling van MOBW middelen vindt vanaf 2025 plaats. Concreet betekent dit besluit dat alle gemeenten per 2025 middelen voor Beschermd Wonen ontvangen op basis van een objectief verdeelmodel. • Verder uitwerken transitieplan voor de verdere decentralisatie van de MOBW. • De Amstelland gemeenten mandateren Amsterdam, net als voorgaande jaren, voor de uitvoering van Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. • Met de Amstelland gemeenten zetten wij ons in voor aanpak economisch dak- en thuislozen burgers uit de regio. Dit doen wij door onder andere het project 'Onder de Pannen' verder uit te rollen en verdere afspraken omtrent het project H.J.E. Wenckebachweg te maken. Daarnaast worden beleidsregels voor economisch dak- en thuislozen opgesteld om de ondersteuning te borgen.

Doelstelling	Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MOBW)
Wat hebben we gedaan?	• De herverdeling van MOBW middelen heeft niet plaatsgevonden. Het wetsvoorstel hierover is controversieel verklaard begin 2024. het uitblijven van het herverdelen van de middelen heeft 2024 in het teken gestaan van financiële afspraken maken met Amsterdam. Door de vasthoudendheid van de Amstelland gemeenten heeft Amsterdam budget toegezegd voor een gedeelte van 2024 en 2025 voor de implementatie van Begeleid Thuis zonder Wooncomponent. De structurele uitvoeringskosten voor het beschikken van Begeleid Thuis moeten nog berekend worden. Hier zullen extra middelen voor nodig zijn in 2025. Dit is niet (volledig) gedekt door het implementatiebudget. • In de tweede helft van 2024 is gestart aan de implementatie van Begeleid Thuis zonder wooncomponent. • Vanaf januari 2025 zal Duo+ beschikkingen afgeven voor Begeleid Thuis zonder wooncomponent. • De aanpak economisch daklozen is geëvalueerd. De aanpak is succesvol. Regionaal stromen circa 80% van de economisch daklozen uit naar een duurzame woonplek veelal buiten de regio. • Het regionale project Onder de Pannen is geïmplementeerd en wordt uitgevoerd als een middel om onder andere economisch daklozen van een woning te voorzien. Ondanks dat in Ouder-Amstel nog niet niemand is geplaatst via dit project blijft Onder de Pannen een middel om daklozen van een woonplek te voorzien. • De H.J.E. Wenkenbachweg is op 11 april 2024 officieel opengegaan. De locatie is in maart 2024 in gebruik genomen. Tot op heden maken drie mensen van Ouder-Amstel gebruik van de voorziening, naast mensen uit de overige Amstelland gemeenten en Amsterdam. • In 2024 is er verder gewerkt aan het transitieplan voor de verdere decentralisatie van de MOBW. Gedurende 2023 is helder geworden dat dit plan niet alleen een plan moet zijn over hoe de lokale gemeenten inhoudelijke elementen van de MOWB decentralisatie gaan implementeren. In het transitieplan worden in 2024 en 2025 ook governance en financiële afspraken opgenomen. • Governance afspraken liggen bij de juristen van de DUO-gemeenten en worden een 2025 toegevoegd aan het transitieplan. • Financiële afspraken worden in 2025 afgerond. • Er is een meerjarenplanning opgesteld omdat de transitie van MOBW meer jaren in beslag neemt. • De uitwerking van het transitieplan loopt door in 2025. Zo ook de gesprekken over hoe de regiogemeenten onderling willen omgaan met de door decentralisatie van MOBW en de bijbehorende middelen.
	• Eerder is gecommuniceerd dat op landelijk niveau een herverdeling van Beschermd Wonen middelen zou plaatsvinden in 2025 op basis van een objectief verdeelmodel. Het voorgaande is op landelijk niveau een controversieel onderwerp verklaard waardoor vanuit de centrale overheid geen richtlijnen komen. Ouder-Amstel is echter samen met de overige Amstelland gemeenten toch gaan onderzoeken hoe MOBW verder gedecentraliseerd kan worden samen met de middelen. Op 14 januari 2025 vindt een gesprek plaats met de gemeente Leiden die een verregaande decentralisatie heeft doorgevoerd. De gesprekken over dit onderwerp lopen door in 2025. Amsterdam wordt nauw betrokken. • Berekenen extra middelen voor het indiceren van Begeleid Thuis zonder Wooncomponent vanaf januari 2025.

Doelstelling	Toezicht op naleving kwaliteitseisen maatwerkvoorzieningen
Wat wilden we doen?	• De GGD-Amsterdam voert, in zijn rol als Wmo toezichthouder, het wettelijk toezicht uit op de naleving van de kwaliteitseisen. • Alle cliënten met een Wmo-voorziening ontvangen voor het cliëntervaringsonderzoek een vragenlijst waarin onderzoek wordt gedaan naar de toegang, kwaliteit en effect van de Wmo ondersteuning.

Doelstelling	Toezicht op naleving kwaliteitseisen maatwerkvoorzieningen
Wat hebben we gedaan?	• In 2024 heeft de GGD-Amsterdam in zijn rol als Wmo toezichthouder een aantal Wmo zorgorganisaties in de gemeente Ouder-Amstel onderzocht op naleving van de kwaliteitseisen. De GGD heeft voor deze organsaties een positief rapport afgegeven zowel op het naleven van de kwaliteitseisen als een hoge mate van cliënttevredenheid.

Wat heeft het gekost?

Financieel overzicht Wmo

WMO	R2023	B2024 primitief	B2024 na wijziging	R2024	Saldo
Lasten	2.741	2.962	2.861	2.957	-97
Baten	108	68	117	121	5
Saldo baten en lasten	**-2.633**	**-2.894**	**-2.744**	**-2.836**	**-92**
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo reserves	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo	**-2.633**	**-2.894**	**-2.744**	**-2.836**	**-92**

Toelichting Financieel overzicht

Lasten

De hogere lasten van € 97.000 ten opzichte van begroot worden hoofdzakelijk veroorzaakt door het volgende:

- Hoger doorberekende inhuurkosten € 81.000. In de tweede bestuursrapportage 2024 heeft de afdeling samenlevingszaken € 400.000 extra budget aangevraagd voor inhuur op niet ingevulde formatie. Dit budget is opgevoerd binnen het deelprogramma algemene maatschappelijke voorzieningen. De realisatie is op andere deelprogramma's verantwoord conform vaste verdeelsleutel voor salarissen en inhuur op formatie.
- Hogere doorberekende algemene bijdrage Duo+ € 78.000. Dit houdt verband met een overschrijding van de totale algemene bijdrage Duo+ in de realisatie die aan de hand van een verdeelsleutel wordt verdeeld over de verschillende programma's.
- Er is € 39.000 minder uitgegeven aan huishoudelijke hulp dan is begroot in 2024. Toch is het aantal aanvragen voor huishoudelijke hulp gestegen met een kleine 4% ten opzichte van 2023.
- Lagere PGB begeleiding € 38.000. PGB's zijn bedoeld voor het bekostigen van zeer specifieke zorg situaties en/of specialistische zorg die niet jaarlijks voorkomen. Hierdoor kunnen de uitgaven wisselen per jaar. In zijn algemeenheid geeft een lagere PGB uitgaven aan dat de gemeente erin slaagt om aan de zorgbehoefte van de inwoner te voldoen binnen de ingekochte zorg. Daarnaast is een cliënt uitgestroomd naar de Wlz waardoor de uitgaven lager uitvallen.
- Hogere overige diensten € 28.000. In 2024 zijn er onvoorziene kosten van € 22.000 ontstaan door acute opvang op verzoek van de jeugdbescherming. De kosten zijn opgevangen binnen de Wmo.
- Het resterende verschil betreft per saldo € 25.000 lagere kosten ten opzichte van de begroting en wordt niet nader toegelicht.

Baten

De hogere baten bedragen minder dan € 25.000 ten opzichte van de begroting en worden daarom niet toegelicht.

Toevoeging aan reserves

Er zijn geen afwijkingen geconstateerd.

Onttrekking aan reserves

Er zijn geen afwijkingen geconstateerd.

Portefeuillehouder

Wethouder Erika Spil	Portefeuille
3e locoburgemeester	• Wmo • MOBW en Economisch daklozen

Indicatoren Wmo

De inwoners van Ouder-Amstel maken ongeveer even veel gebruik van maatwerkvoorzieningen als het landelijk gemiddelde. Dit heeft te maken met de samenstelling van de bevolking (relatief welvarende en zelfredzame inwoners) en met een aanbod aan algemene voorzieningen (maatschappelijk werk, Coherente, lichte dagbesteding). Dit zijn preventieve voorzieningen die voor iedereen toegankelijk zijn en waarvoor geen maatwerkindicatie nodig is.

Maatwerkarrangementen

Indicator	Eenheid	Periode	Ouder-Amstel	Nederland	Bron	Beschrijving
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	% ten opzichte van aantal inwoners	1 januari t/m 30 juni 2024	6,8%	6,5%	CBS-Monitor Sociaal	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.

Mantelzorg

Doel	Indicator	Bron	Periode	Ouder-Amstel
Bereik mantelzorgers vergroten	Aantal ingeschreven mantelzorgers	Jaarverslag(en) mantelzorg-organisatie(s)	2024	231
Mantelzorgers ondersteunen	Percentage inwoners dat aangeeft dat er tijdens de aanvraagprocedure rekening is gehouden met de situatie van de mantelzorger.	Cliëntervarings-onderzoek Wmo	2023	35%
Mantelzorg verlenen	Percentage van volwassenen (19+) dat aangeeft mantelzorg te verlenen.	Bron: Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022 GGD'en, CBS en RIVM	2022	13,7%

Integrale aanpak van een hulpvraag en laagdrempelige toegang

Indicator	Periode	Ouder-Amstel
Percentage cliënten dat aangeeft dat zij wisten waar ze moesten zijn met de hulpvraag	2023	79%
Percentage cliënten dat aangeeft zij gebruik maken van algemene voorzieningen	2023	7%
Percentage cliënten die zich gemeld hebben die behoefte hadden aan onafhankelijke cliëntondersteuning	2023	13%

Het percentage cliënten dat aangeeft dat ze weten waar ze moesten zijn met de hulpvraag is met 5% gedaald ten opzichte van 2022. Dit gegeven wordt in 2024 gemonitord om te kunnen bepalen of dit een trend is en wat de mogelijke oorzaak is van de daling van dit percentage. Een oorzaak zou kunnen zijn dat de bezetting voor de intakes niet op voldoende capaciteit was.

Het percentage cliënten dat aangeeft gebruik te maken van algemene voorzieningen is gestegen van 5% naar 7%. Dit correspondeert met het beleid om mensen te ondersteunen thuis langer zelfredzaam te zijn.

In 2022 is voor het eerst gevraagd aan cliënten naar de behoefte aan cliëntondersteuning. In 2023 geeft 71% aan hier geen behoefte aan te hebben. 13% geeft aan hier wel behoefte aan te hebben. 16% zegt onbekend te zijn met de mogelijkheid voor cliëntondersteuning. Ten opzichte van 2022 is het percentage dat geen behoefte heeft aan clientondersteuning 2% gedaald en het percentage dat wel behoefte heeft aan deze vorm van ondersteuning is met 2% gestegen. Het percentage respondenten die aangeeft onbekend te zijn met cliëntondersteuning is met 1% gedaald. Er wordt veel bekendheid gegeven aan de beschikbaarheid van cliëntondersteuning, dit lijkt zich te vertalen naar een toenemende vraag of behoefte voor deze vorm van ondersteuning.

Sturen op kwaliteit

Indicator	Periode	Ouder-Amstel
Percentage cliënten dat aangeeft dat de kwaliteit van de ondersteuning die ze krijgen, goed is.	2022	80%
Percentage cliënten dat aangeeft dat de ondersteuning past bij de hulpvraag.	2022	83%
Percentage cliënten dat aangeeft zij zich met de ondersteuning beter kunnen redden.	2022	87%
Percentage cliënten dat aangeeft dat zij samen met een medewerker van het Zorgadviespunt naar een oplossing hebben gezocht.	2022	74%

Van boven naar beneden laten de eerste drie kwaliteitsindicatoren een daling zien ten opzichte 2022 van 1% tot 5%. Dit lijkt niet aan te sluiten met de stijging van 3% van de vierde indicator. Dit is echter wel te verklaren. Het beleid van de gemeente is steeds meer om een voorziening te bieden die adequaat is, maar niet per definitie volledig passend. In het huidig financieel klimaat is het niet meer haalbaar om iedereen een volledig passende voorziening te geven. Er wordt de tijd genomen om samen met de cliënt tot de meest adequate oplossing te komen. Dit is terug te zien in de vierde indicator. Echter, niet alle cliënten zullen tevreden zijn, wat zich vertaald naar een daling van eerste drie percentages.